



# סקירת היבטים במדידת השווי ההוגן על פי ה- IFRS13

עלון ייעוץ כלכלי, בעריכתו של רו"ח שלומי ברטוב, מנכ"ל פאהן קנה יועצים בע"מ

ספטמבר 2011

מחברת:  
רו"ח מרב צייג לוי

העסקה לאו דווקא מייצגים שווי הוגן כשמדובר על עסקאות בין צדדים קשורים או עסקאות המבוצעות בתנאי לחץ .

התקן מבהיר שהשווי ההוגן מתבסס על עסקה שבוצעה בשוק העיקרי של הנכס או ההתחייבות (**principal market**) או בהעדר שוק כזה, השוק הכדאי ביותר (**advantageous market**).

השוק העיקרי הינו השוק עם מחזור המסחר הגדול ביותר ורמת הפעילות הגבוהה ביותר עבור הנכס או ההתחייבות.

לעניין זה, התקן מניח שהשוק העיקרי הוא השוק שדרכו בד"כ הישות תפעל אלא אם קיים שוק אחר עם רמת מסחר גבוהה יותר. מצב כזה יכול לקרות למשל כאשר ישות מודדת שווי הוגן בהתבסס על המחיר בשוק המקומי בעוד שקיים שוק נזיל ועמוק יותר בחו"ל .

עבור נכסים לא פייננסיים ה- IFRS13 דורש מיישות לשקול את השימוש הכדאי ביותר בנכס. לדוגמא, בהערכת שווי של קרקע המשמשת לחקלאות, על הישות לשקול שימושים אלטרנטיביים אפשריים כגון מסחר, בהינתן שימושים אלו חוקיים, ישימים וכן קיימת הוכחה כי הם ימקסמו את הערך למשתתפי השוק.

התקן דן גם בנושא הבעייתי של מדידת השווי ההוגן של התחייבות בהעדר מחיר מצוטט בשוק פעיל. ע"פ התקן השווי ההוגן של התחייבויות עם נכס בסיס (כמו למשל

בחודש מאי 2011 פרסם ה- IASB את ה- IFRS13 הודן בנושא "מדידת שווי הוגן" בדוחות הכספיים.

התקן אינו משנה את הכללים מתי יישות צריכה להשתמש בשווי ההוגן אלא מסביר כיצד למדוד את השווי ההוגן לצורך הדיווחים החשבונאיים ומרחיב את דרישות הגילוי לגבי השווי ההוגן .

התקן פורסם במטרה להוות מקור אחיד להנחיות על פיו תתבצע מדידת השווי ההוגן וכן להבהיר את ההגדרה של השווי ההוגן. בטרם פרסום התקן, נושא מדידת השווי ההוגן הופיע במספר תקנים כאשר חלקם כללו הנחיות ליישום כאשר לעיתים נוצרה חוסר עקביות בין התקנים. כמו כן התקן מביא לאחידה מול דרישות ה- US GAAP.

המשבר הפיננסי הדגיש את החשיבות של שיפור השקיפות לגבי מדידת השווי ההוגן ואיך למדוד את השווי ההוגן כאשר השוק נהיה פחות פעיל. בעוד שבמרבית המקרים עקרונות המדידה הינם דומים יכולים להיות מספר תרחישים בהם העקרונות למדידה המוצגים ב- IFRS13 הינם שונים.

**הגדרה חדשה לשווי ההוגן** - ה- IFRS13 מגדיר את השווי ההוגן כמחיר שהיה מתקבל במכירת הנכס או המחיר שהיה משולם לסילוק ההתחייבות בין משתתפי שוק במועד המדידה (**exit price**) .

היתרון בשימוש במחיר המכירה כמדד לשווי ההוגן הינו ניטרול השיקולים הספציפיים והפרטניים העשויים להיות קיימים כשמדברים על מחיר הכניסה (**entry price**) . כך למשל, מחיר הקניה או מחיר

הלוואה) יימדד מנקודת מבט של מחזיק הנכס תוך התחשבות בסיכון האשראי של הלוואה.

התקן נותן הנחיות למדידת השווי ההוגן גם כאשר קיימת אי וודאות לגבי ההערכה בשווקים אשר אינם פעילים יותר.

**היררכיית השווי ההוגן** - במדידת השווי ההוגן, היישות נדרשת להשתמש טכניקות הערכה אשר עושות שימוש מרבי בנתונים נצפים רלוונטיים ושימוש מזערי בנתונים שאינם נצפים. ההיררכיה אשר נקבעת ב- IFRS13 היא כדלקמן:

**Level 1** - מחירים מצוטטים לנכס זהה או התחייבות זהה בשוק פעיל אשר נגיש ביום המדידה .

**Level 2** - נתונים נצפים לנכס או להתחייבות באופן ישיר או עקיף ואשר אינם מחירים מצוטטים בשוק פעיל שנכללו ב- Level1 .

**Level 3** - נתונים שאינם נצפים לנכס או להתחייבות . קיימים הבדלים משמעותיים בדרישות הגילוי הנדרשות בכל אחת מן ההיררכיות. גילויים אלו יכולים להביא למשל שעבור הערכת שווי נדל"ן, אשר מסווגת בהיררכיה 3 שכן הערכת השווי לקוחה משוק נדל"ן לא פעיל או לא שקוף, יידרש גילוי נרחב לגבי אופן ביצועה.

נושאים נוספים אשר IFRS13 דן בהם הם מרווחי bid-ask, מחירי העברה, הערכת שווי התחייבויות, גורמי חסימה הנובעים מגודל האחזקה ( blockage factor), הקשר בין מחירי עסקאות לשווי ההוגן הראשוני וירידה בנפח הפעילות בשוק.

ההנחיות אמורות להיות מיושמות החל מה - 1.1.2013. כאשר ניתנת אפשרות ליישום מוקדם.